

Handläggare
Eskil Swerkersson
Telefon: 08-50814020**Till**
Enskede-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-04-24

Skrivelse om uppföljning av park och markskötsel vid eventuell egen regi-drift

Svar på skrivelse från (M), (L) och (C)

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Gustav Johansson m.fl. (M), Peter Backlund (L) och Christina Persson (C) har lämnat in en skrivelse, där de ställer flera frågor som handlar om hur stadsdelsförvaltningen ska följa upp och säkerställa en hög kvalitet på parkskötseln om den går över till egen regi. De anser att befintligt upplägg, där drift och underhåll av parker utförs av entreprenörer och regleras genom avtal, fungerar väl både med avseende på kvalitet och kostnadseffektivitet.

Som del i den planerade övergången till egen regi har stadsdelsförvaltningen genomfört ett omfattande utredningsarbete för att skapa bästa möjliga förutsättningar inför den planerade uppstarten under 2026. Stadsdelsförvaltningen anser att förutsättningar för att säkerställa en tillfredsställande standard på utfört arbete kan förbättras vid övergång till egen regi, men det kräver tydliga krav och mål för den egna verksamheten.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Gustav Johansson m.fl. (M), Peter Backlund (L) och Christina Persson (C) har lämnat in en skrivelse med frågor om hur stadsdelsförvaltningen ska följa upp parkskötseln om den går över till egen regi. Skrivelsen inkom till nämnden den 23 januari 2025.

Ärendet

Gustav Johansson m.fl. (M), Peter Backlund (L) och Christina Persson (C) ställer i skrivelsen flera frågor som handlar om hur stadsdelsförvaltningen ska följa upp och säkerställa en hög kvalitet på parkskötseln om den går över till egen regi. De anser att

befintligt upplägg, där drift och underhåll av parker utförs av entreprenörer och regleras genom avtal, fungerar väl både med avseende på kvalitet och kostnadseffektivitet.

I skrivelsen uttrycker de oro över att övergången till egen regi ska leda till sämre kvalitet och ökade kostnader, samt att möjligheterna för nämnden att kontrollera arbetet försämras. Skrivelsens frågor till stadsdelsförvaltningen är listade nedan.

1. Hur planerar förvaltningen att säkerställa löpande och oberoende kvalitetsbedömningar av parkskötseln i en egen regi-modell.
2. Kommer externa aktörer att anlitas för att granska verksamheten, och i så fall hur ofta?
3. Vilka indikatorer och metoder kommer att användas för att mäta kvalitet och kostnadseffektivitet i egen regi, och hur säkerställs att dessa jämförs med resultaten från nuvarande modell?
4. Hur skapas ekonomiska incitament för effektivitet och hög kvalitet inom egen regi, motsvarande de som finns i upphandlade avtal.
5. Hur säkerställs att nämnden får samma tydliga rapportering om verksamhetens prestationer som idag, och att den kan ställa krav på åtgärder vid avvikelser?
6. Hur hanteras risken för ökade kostnader och brister i kvalitet under och efter en övergång till egen regi?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning HR och utveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Som en del i den planerade övergången till egen regi har stadsdelsförvaltningen genomfört ett omfattande utredningsarbete för att skapa bästa möjliga förutsättningar inför den planerade uppstarten under 2026. Stadsdelsförvaltningen har tagit hjälp av en konsult med kunskap inom området och har även funnit stöd i Sveriges kommuners och regioners (SKR) rapport *Driftsformer för kommunal infrastruktur*, där de beskriver olika utmaningar kopplat till byte av driftsform.

En viktig aspekt för att lyckas i övergången är att formulera tydliga mål och krav, på liknande sätt som i förfrågningsunderlag till upphandlingar. Detta är ett sätt att skapa struktur och tydlighet för den framtida arbetsstyrkan, och det möjliggör fortlöpande uppföljning och egenkontroller av utfört arbete. Kvalitetskrav behöver vara anpassade efter beslutat budgetutrymme men förvaltningens ambition är att standarden som minst ska vara i nivå med det som levereras av upphandlade entreprenörer i dagsläget.

I SKR:s rapport framgår att det är vanligt förekommande att det tar tid att utveckla nödvändig kunskap och kapacitet vid övergång från upphandling till egen regi. Stadsdelsförvaltningen förbereder sig i den mån som det är möjligt men vill ändå understryka att kvaliteten på utfört arbete kan variera fram tills dess att den nya organisationen har etablerats ordentligt.

Den årliga uppföljningen av de entreprenörer som stadsdelsförvaltningen presenterar för nämnden syftar i första hand till att tydliggöra hur väl de uppfyller krav från avtal. Detta är viktigt eftersom det är nämnden som behöver fatta beslut om avtal ska förlängas eller sägas upp. När det övergår till egen regi finns det inte längre något avtalsförhållande som behöver följas upp separat.

I de årliga uppföljningarna framgår att upphandlade entreprenörer har haft återkommande problem med att uppnå krav från avtal. Stadsdelsförvaltningen anser att förutsättningar för att säkerställa en tillfredsställande standard på utfört arbete kan förbättras vid övergång till egen regi, men det kräver tydliga krav och mål för den egna verksamheten.

Nedan följer stadsdelsförvaltningens svar på skrivelsens frågor.

1. Hur planerar förvaltningen att säkerställa löpande och oberoende kvalitetsbedömningar av parkskötseln i en egen regi-modell.

Uppföljning och kvalitetsbedömningar av parkskötseln kommer att hanteras genom ordinarie interna processer, så som i tertiärrapporter och i verksamhetsberättelsen. Stadsdelsförvaltningen kommer därutöver fortlöpande utföra egenkontroller för att säkerställa en godtagbar standard.

2. Kommer externa aktörer att anlitas för att granska verksamheten, och i så fall hur ofta?

Stadsdelsförvaltningen planerar inte att anlita externa aktörer för att granska den egna verksamheten, såvida det inte uppstår brister som inte går att åtgärda med hjälp av interna processer. Moment som kräver extern granskning, till exempel lekplatsbesiktningar, kommer stadsdelsförvaltningen däremot även i fortsättningen att upphandla.

3. *Vilka indikatorer och metoder kommer att användas för att mäta kvalitet och kostnadseffektivitet i egen regi, och hur säkerställs att dessa jämförs med resultaten från nuvarande modell?*

Kvaliteten på det utförda arbetet kommer bland annat att följas upp genom olika indikatorer i verksamhetsplanen. Dessa följs upp vid tertialrapport 1 och 2 samt i verksamhetsberättelsen.

Kostnadseffektiviteten kommer att utvärderas i det ordinarie budgetarbetet. Detta skiljer sig inte för hur ekonomin följs upp idag, och stadsdelsförvaltningen bedömer att det är möjligt att jämföra resultat efter övergång till egen regi med resultat innan övergång.

4. *Hur skapas ekonomiska incitament för effektivitet och hög kvalitet inom egen regi, motsvarande de som finns i upphandlade avtal.*

Stadsdelsförvaltningen bedömer inte att förutsättningarna för att leverera parkskötsel av hög kvalitet inom fastställda budgetramar försämrats när det övergår till egen regi. Tvärtom kan stadsdelsförvaltningen säkerställa att fel och brister åtgärdas snabbt, utan att behöva tillämpa ekonomiska påtryckningar i form av viten eller genom att inte betala ut kvalitetspengar.

5. *Hur säkerställs att nämnden får samma tydliga rapportering om verksamhetens prestationer som idag, och att den kan ställa krav på åtgärder vid avvikelser?*

Rapporteringen av verksamhetens prestationer kommer i första hand ske inom ramarna för tertialrapporter och i verksamhetsberättelsen. Vid avvikelser kan nämnden ställa krav på åtgärder i verksamhetsplanen.

6. *Hur hanteras risken för ökade kostnader och brister i kvalitet under och efter en övergång till egen regi?*

Stadsdelsförvaltningen har ett pågående arbete som syftar till att genomföra en övergång till egen regi med god kvalitet i utförande inom budgetram.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Carina Idenfors
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse om uppföljning av park och markskötsel vid eventuell egen-regi drift.
2. Driftsformer för kommunal infrastruktur, nationell kartläggning från SKR.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-04-08
Carina Idenfors, Avdelningschef	2025-04-08